

Byla C-1/21**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2021 m. sausio 4 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Administrativen sad Veliko Tarnovo (Veliko Tirnovo administracinis teismas, Bulgarija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. lapkričio 18 d.

Pareiškėjas:

MC

Atsakovas:

Direktor na Direksia „Obzhalvane i danachno-osiguritelna praktika“ Veliko Tarnovo pri Tsentralno upravlenie na Natsionalnata agentsia za prihodite (Veliko Tirnovo direkcijos „Skundai ir mokesčių bei socialinio draudimo praktika“ prie Nacionalinės pajamų agentūros centrinės administracijos direktorius)

Pagrindinės bylos dalykas

Bylos dalykas yra Veliko Tirnove gyvenančio MC skundas, kuriuo jis ginčija Veliko Tirnovo *Teritorialna direksia na Natsionalna agentsia za prihodite* (Nacionalinės pajamų agentūros teritorinė direkcija, toliau – NAP) pranešimo apie perskaičiuotą mokestį, vėliau patikslinto pranešimu dėl perskaičiuoto mokesčio patikslinimo, teisėtumą. Patikslinto pranešimo dėl perskaičiuoto mokesčio dalis, dėl kurios pateiktas skundas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, patvirtinta Veliko Tirnovo *Direktor na Direksia „Obzhalvane i danachno osiguritelna praktika“* sprendimu. Patikslintame pranešime dėl perskaičiuoto mokesčio nustatyta iš viso 45 008,25 levų (BGN) pareiškėjo skola valstybei už 2014 m. gruodžio mėn. mokesčių laikotarpį, iš šios sumos 12 837,50 levų (BGN) yra priskaičiuotos palūkanos. Nurodyta suma yra kito

apmokestinamojo subjekto, t. y. bendrovės „ZZ“ AD, nesumokėto mokesčio dalis; laikotarpiu, už kurį nesumokėta nurodyta suma, pareiškėjas buvo šios bendrovės valdybos narys. Pradėjęs bylą nagrinėti iš esmės teismas nusprendė, jog teisingam sprendimui byloje priimti reikalingas Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimas. Todėl jis pagal SESV 267 straipsnio trečią pastraipą teikia Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Sąjungos teisės išaiškinimas, SESV 267 straipsnis

Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos, parengtos vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu, 9 straipsnis

Direktyvos 2006/112/EB 273 straipsnis

Danachno osiguriteln protsesualen kodeks (Mokesčių ir socialinio draudimo proceso kodeksas, toliau – DOPK) 19 straipsnio 2 dalies suderinamumas su Sąjungos teise. Pagal šią nuostatą numatyta galimybė įmonės vadovą arba valdymo organo narį, dėl kurio nesąžiningų veiksmų sumažėjo įmonės turtas, todėl ji nesumokėjo mokesčių ir (arba) privalomojo socialinio draudimo įmokų, laikyti atsakingu už turtinę žalą. Tai yra asmeninė atsakomybė, tačiau už kito subjekto skolas. Skolininko atsakomybė ribojama jo vadovautos įmonės turto sumažėjimo dėl jo kaltės dydžiu. Užtikrinimo priemonės ir priverstinis vykdymas pirmiausia taikomi skolininko, už kurio mokesčių arba socialinio draudimo prievolę atsakoma, turtui. Nesąžiningo vadovo [arba valdymo organo nario] atsakomybė išnyksta, kai nebelieka skolos, dėl kurios ji buvo taikoma.

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos suderinamumas visų pirma su proporcingumo principu.

Klausimas, ar [su Sąjungos teise] suderinama nesąžiningo vadovo [arba valdymo organo nario] atsakomybė už palūkanas, skaičiuojamas už neįvykdytus viešosios teisės normomis grindžiamus mokesčius reikalavimus, taip pat tais atvejais, kai pavėluotas mokesčio sumokėjimas, dėl kurio buvo apskaičiuotos skolos palūkanos, sietinas ne su nesąžiningo vadovo [arba valdymo organo nario] veiksmais, o su kito asmens veiksmais arba objektyviomis aplinkybėmis.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos, parengtos vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu, 9 straipsni, aiškinamą kartu su 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 273 straipsniu, reikia aiškinti taip, kad pagal ją suderintoje pridėtinės vertės mokesčio srityje nedraudžiama tokia kaip DOPK 19 straipsnio 2 dalyje

- numatyta nacionalinė teisinė priemonė, kurią taikant atsiranda neapmokestinamojo fizinio asmens, kuris neturi prievolės sumokėti pridėtinės vertės mokesčių, tačiau kurio nesąžiningi veiksmai nulėmė tai, kad apmokestinamasis juridinis asmuo, kuris turi prievolę sumokėti mokesčių, jo nesumokėjo, vėlesnė solidarioji atsakomybė?
2. Ar, aiškinant šias nuostatas ir taikant proporcingumo principą, DOPK 19 straipsnio 2 dalyje nustatyta nacionalinė teisinė priemonė taip pat leidžiama taikyti dėl apmokestinamojo asmens laiku nesumokėto pridėtinės vertės mokesčio palūkanų?
 3. Ar DOPK 19 straipsnio 2 dalyje nustatyta nacionalinė teisinė priemonė pažeidžia proporcingumo principą tokiu atveju, kai pavėluotas pridėtinės vertės mokesčio sumokėjimas, dėl kurio už pridėtinės vertės mokesčio skolą buvo apskaičiuotos palūkanos, sietinas ne su neapmokestinamojo fizinio asmens veiksmis, o su kito asmens veiksmis arba objektyviomis aplinkybėmis?

Sąjungos teisės nuostatos ir jurisprudencija

Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos, parengtos vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu (toliau – Konvencija), 9 straipsnis

2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 44 konstatuojamoji dalis, 9 straipsnio 1 dalis, 206 ir 273 straipsniai

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, jog, kiek jam žinoma, Teisingumo Teismas nėra suformavęs jurisprudencijos, kurioje būtų pateiktas teisingam sprendimui byloje priimti reikalingas atsakymas į prejudicinius klausimus. Teisingumo Teismas savo jurisprudencijoje ne kartą patvirtino, kad suderintos pridėtinės vertės mokesčio sistemos srityje turi būti taikomas proporcingumo principas, tačiau jis nėra priėmęs sprendimo dėl šio principo taikymo aplinkybėmis, kurios būtų tapačios pagrindinės bylos aplinkybėms arba panašios į jas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo manymu, Teisingumo Teismo jurisprudencijoje pateiktas direktyvos 205 straipsnio išaiškinimas šioje byloje nėra reikšmingas, nes, pirma, nacionaliniame teisiniame mechanizme numatyta solidarioji atsakomybė nepatenka į šios nuostatos taikymo sritį ir, antra, šioje nuostatoje nustatyta solidarioji atsakomybė susijusi su apmokestinamuoju asmeniu, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą.

Nacionalinės teisės nuostatos

Danachno-osiguritelen protsesualen kodeks (Mokesčių ir socialinio draudimo proceso kodeksas, toliau – DOPK):

14 straipsnis. Skolininkai yra fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie:

1) turi prievolę sumokėti mokesčius arba privalomojo socialinio draudimo įmokas;

19 straipsnis. 2. Vadovas arba valdymo organo narys, kuris nesąžiningai sumoka išmokas pinigais arba natūra iš juridinio asmens, kuris yra skolininkas pagal 14 straipsnio 1 arba 2 punktą, turto, kai šios išmokos yra paslėptas pelno arba dividendų išmokėjimas, arba perduoda skolininko turta neatlygintinai arba kaina, kuri yra gerokai mažesnė už rinkos kainą, ir dėl to sumažėja skolininko turtas, todėl jis nesumoka mokesčių arba privalomojo socialinio draudimo įmokų, laikomas atsakingu už skolas, atitinkančias sumokėtas išmokos arba turto sumažėjimo dydį.

20 straipsnis. 19 straipsnyje nustatytais atvejais užtikrinimo priemonės ir priverstinis vykdymas pirmiausia taikomi skolininko, už kurio mokestinę arba socialinio draudimo prievolę atsakoma, turtui.

21 straipsnis. 3. Trečiųjų asmenų atsakomybė išnyksta, kai nebelieka skolos, dėl kurios atsakomybė buvo nustatyta įsiteisėjusiu teisės aktu. Tokiu atveju sumokėtos sumos grąžinamos pagal 16 skyriaus 1 skirsnyje nustatytą procedūrą.

Zakon za danaka varhu dobavenata stoynost (Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas)

3 straipsnis. 1. Apmokestinamasis asmuo yra kiekvienas asmuo, vykdamas savarankišką ekonominę veiklą, neatsižvelgiant į šios veiklos tikslus ir rezultatus.

89 straipsnis. 1. Kai už tam tikrą laikotarpį priskaičiuojamas mokėtinas mokestis, registruotasis asmuo privalo per šio mokestinio laikotarpio pridėtinės vertės mokesčio deklaracijos pateikimo terminą šį mokestį sumokėti į valstybės biudžetą, t. y. pervesti į kompetentingos *Teritorialna direktsia na Natsionalnata agentsia za prihodite* (Nacionalinės pajamų agentūros teritorinė direkcija) sąskaitą.

Zakon za lihvite varhu danatsi, taksi i drugi podobni darzhavni vzemania (Mokesčių, rinkliavų ir kitų panašių viešosios teisės normomis grindžiamų mokestinių reikalavimų palūkanų įstatymas)

1 straipsnis. 1. Per savanoriško sumokėjimo terminus nesumokėti, neatskaityti arba atskaityti, tačiau laiku nesumokėti mokesčiai, rinkliavos, išskaitomos pelno dalys, įmokos, mokėtinos į biudžetą ir pagal kitus panašius viešosios teisės

normomis grindžiamus mokestinius reikalavimus, išieškamos su pagal teisės aktus nustatytomis palūkanomis.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, jog kasacinės instancijos teismo jurisprudencija dėl prievolės sumokėti palūkanas pagal DOPK 19 straipsnio 2 dalį buvimo yra prieštaringa. Kai kuriuose sprendimuose preziumuojama, jog nesąžiningo vadovo atsakomybė apima ir palūkanas. Vis dėlto taip pat yra sprendimų, kuriuose laikomasi nuomonės, jog atsakomybė pagal 19 straipsnio 2 dalį apima tik pagrindinį reikalavimą.

Faktinių aplinkybių ir proceso santrauka

- 1 Pareiškėjas buvo įmonės „ZZ“ AD vadovas, šios įmonės atžvilgiu buvo priimtas pranešimas dėl perskaičiuoto mokesčio, t. y. dėl 3 799 590,92 levų (BGN) sumos. Į šią sumą įskaičiuotos ir nesumokėto PVM palūkanos – 691 911,94 levų (BGN). Nekyla abejonių, kad būtent ši bendrovė tiek pagal nacionalinę mokesčių teisę, tiek pagal Sąjungos teisę yra apmokestinamasis asmuo ir iki mokestinės skolos sumokėjimo termino pabaigos iš turimų lėšų turi sumokėti PVM bei atitinkamas palūkanas.
- 2 Siekiant išieškoti nesumokėtas sumas, buvo pradėta viešosios teisės normomis grindžiamų mokestinių reikalavimų priverstinio vykdymo procedūra. Skolininkei buvo kelis kartus išsiųsti raginimai sumokėti savanoriškai, tačiau ji to nepadarė.
- 3 Konstatuota, kad bendrovė turi ir daugiau skolų, kurios užtikrintos kilnojamojo turto įkeitimo teisėmis, nekilnojamojo turto areštu ir dviem specialiosiomis visos įmonės, kaip teisių ir pareigų visumos, įkeitimo teisėmis. Įmonės sąskaitos taip pat buvo areštuotos, tačiau gautų sumų nepakako skoloms padengti. Todėl vykdančioji institucija bendrovės skolas valstybei, kurios taip pat apima pirmiau nurodytas laiku nesumokėto PVM palūkanas, kvalifikavo kaip sunkiai išieškomas.
- 4 Ši už pajamų surinkimą atsakinga institucija, atsižvelgdama į galimą reikalavimų pareiškimą pareiškėjui remiantis jo asmenine atsakomybe už šias kito subjekto skolas, kreipėsi į atsakingąją NAP teritorinę direkciją. Reikalavimai pareiškėjui grindžiami aplinkybe, jog jis kelis kartus (nuo 3 000 iki 20 000 levų [BGN]) pasididino atlyginimą, tačiau negalėjo pateikti galiojančio tokio padidinimo įrodymo. Būdas, kaip padidintas atlyginimas buvo sumokėtas, neatitinka teisės aktų reikalavimų ir nustatytos praktikos. Sumos buvo pervestos bendrovei dirbančiam advokatui, o šis jas pervedė į pareiškėjo sutuoktinės sąskaitą, kuria gali disponuoti ir pareiškėjas. Pareiškėjo mokėtinos sumos dydžiui nustatyti teismas nurodė atlikti audito ekspertizę.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 5 Pareiškėjas ginčija reikalavimus ir teigia, jog buvo netinkamai konstatuotas visų sąlygų, kurioms esant jam gali būti reiškiami reikalavimai remiantis atsakomybe

pagal DOPK 19 straipsnio 2 dalį, buvimo faktas. Pagrindinis pareiškėjo argumentas yra tai, kad nėra priežastinio ryšio tarp atlyginimo, kurį jis gavo kaip apmokestinamojo asmens valdymo organo narys, ir lėšų, kurios reikalingos viešosios teisės normomis grindžiamiems mokestiniams reikalavimams, įskaitant PVM palūkanas už 2014 m. gruodžio mėn., įvykdyti, nebuvimo.

- 6 Atsakovas iš esmės teigia, jog pareiškėjas kaip (taip pat PVM aspektu) apmokestinamojo asmens valdymo organo narys veikė nesąžiningai, nes per atitinkamą mokestinį laikotarpį gavo tokio dydžio atlyginimą, kurio tinkamumas nebuvo įrodytas. Sumos buvo pervestos į advokato, su kuriuo bendrovė sudarė teisinio konsultavimo sutartį, sąskaitą, o šis jas pervedė į pareiškėjo sutuoktinės sąskaitą, kuria disponuoti gali ir pareiškėjas. Atsakovo manymu, pareiškėjo nurodymai apmokestinamojo asmens vyriausiajam buhalterii laikytini nesąžiningų veiksmų išraiška. Pastarasis atliko apskaitos įrašus, reikalingus padidintam atlyginimui pareiškėjui sumokėti, tačiau tam nebuvo jokio pagrindo.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

- 7 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo manymu, teisingam sprendimui byloje priimti reikalingas Teisingumo Teismo atsakymas, kokios yra pagal šiuo aspektu reikšmingus Sąjungos teisės aktus ir proporcingumo principą leistinos subjektyvios ir objektyvios ribos, taikytinos atsakomybei už faktinį PVM sumokėjimą tais atvejais, kai buvo pažeisti Sąjungos finansiniai interesai, visų pirma, kai pažeidimas yra tai, kad dėl neapmokestinamojo fizinio asmens veiksmų nebuvo galima išieškoti apmokestinamojo asmens laiku nesumokėto PVM palūkanų.
- 8 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į aiškinimo gairių reikalingumą, prašyme priimti prejudicinį sprendimą sąlyginai preziumuoja, jog dėl pareiškėjo veiksmų taikytina nacionalinės teisės aktuose, konkrečiai DOPK 19 straipsnio 2 dalyje, numatyta teisinė priemonė. Prašyme priimti prejudicinį sprendimą teismas taip pat preziumuoja, jog pareiškėjas, pasitelkdamas trečiąją asmenį, nurodė sumą iš bendrovės turto pervesti su juo susijusiam fiziniam asmeniui arba bent jau žinojo apie tai, todėl elgėsi nesąžiningai, kaip tai suprantama pagal nacionalinės teisės aktus. Dėl to, kad bendrovės turtas sumažėjo šios sumos dydžiu, buvo nesumokėtos už 2014 m. gruodžio mėn. priskaičiuotos PVM palūkanos.
- 9 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar pagal Sąjungos teisę leidžiama neapmokestinamąjį fizinį asmenį, kuris yra trečiasis asmuo, laikyti atsakingu už nesumokėtą PVM ir (arba) nesumokėtas šio mokesčio palūkanas remiantis teisine priemone, kuri sukurta DOPK 19 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta nacionaline nuostata.
- 10 Pirmiausia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo manymu, reikėtų nurodyti, jog – net jei to aiškiai nematyti iš nacionalinės jurisprudencijos – atsakomybė už nesumokėtus mokesčius pagal DOPK 19 straipsnio 2 dalį yra

solidari, nes ji, nors atsiranda po apmokestinamojo asmens atsakomybės atsiradimo, egzistuoja tol, kol išnyksta mokestinė prievolė. Jos priverstinis įgyvendinimas yra subsidiarus ir tai kyla iš DOPK 20 straipsnio. Vis dėlto atsakomybės pagal DOPK 19 straipsnio 2 dalį atsiradimas neatleidžia nuo prievolės pirminio skolininko, kuris, taikant nacionalinę teisinę priemonę, yra apmokestinamasis juridinis asmuo. Priešingai, remiantis argumentais, kylančiais iš DOPK 21 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos nacionalinės nuostatos, nebelikus mokestinės prievolės, išnyksta ir solidarinio skolininko atsakomybė.

- 11 Kita vertus, ši atsakomybė nėra niekaip susijusi arba sietina su paties apmokestinamojo juridinio asmens sukčiavimu arba piktnaudžiavimu jam vykdamą nepriklausomą ekonominę veiklą.
- 12 Iš tikrųjų nacionalinė teisinė priemonė nukreipta prieš fizinio asmens, kuris nei pagal nacionalinę teisę, nei pagal PVM direktyvą neturi apmokestinamojo asmens statuso, nesąžiningus veiksmus. Šio fizinio asmens ir apmokestinamojo asmens teisiniai santykiai yra tai, kad fizinis asmuo yra apmokestinamojo asmens valdymo organas arba valdymo organo dalis ir vykdo veiklos ir vadovaujamas funkcijas.
- 13 Pagal Konvencijos 9 straipsnį valstybėms narėms leidžiama, siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, priimti nacionalinės teisės nuostatas, viršijančias iš Konvencijos nuostatų kylančius būtinuosius įsipareigojimus ir standartus.
- 14 Viena vertus, kai valstybės narės Sąjungos finansinių interesų apsaugos srityje sukuria nacionalines teises priemones, kuriomis teisės subjektams nustatomi įpareigojimai ir atsakomybės kriterijai, tos priemonės turi atitikti proporcingumo principą.
- 15 Kita vertus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo manymu, nacionalinis teisės aktų leidėjas, kurdamas teises priemones Sąjungos finansinių interesų apsaugai PVM srityje, turi laikytis ne tik šio Sąjungos teisėje įtvirtinto principo, bet ir suderintų PVM srities teisės aktų.
- 16 Būtų galima laikytis nuomonės, jog fizinis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis asmuo, kaip tai suprantama pagal direktyvą, negali būti laikomas solidariai atsakingu už apmokestinamojo asmens nesumokėtą PVM, nes valstybės narės neturi teisės nustatyti tokių nacionalinių teisinių priemonių. Vis dėlto galima laikytis ir priešingos nuomonės, jog būtent dėl fizinio asmens, kuris nėra apmokestinamasis asmuo, tačiau yra susijęs su apmokestinamuoju juridiniu asmeniu, nesąžiningų veiksmų valstybės narės gali pirmąjį asmenį laikyti solidariai atsakingu už antrojo asmens nesumokėto PVM sumokėjimą.
- 17 Vis dėlto, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo manymu, net preziumuojant, jog valstybės narės turi teisę fizinį asmenį, kuris nėra PVM apmokestinamas asmuo, laikyti atsakingu, iš to negalima daryti kategoriškos ir aiškios išvados, jog šis asmuo atsako ir už laiku nesumokėto PVM palūkanas. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad iš PVM direktyvos 273 straipsnio, aiškinamo kartu su

44 konstatuojamąja dalimi, išplaukia, jog veiksmus ir teisines priemones, kurių valstybės narės gali imtis siekdamos apsaugoti savo ir atitinkamai Sąjungos finansinius interesus PVM srityje, riboja galimybė nesąžiningą asmenį laikyti atsakingu tik už nesumokėtą PVM, bet ne ir už palūkanas dėl vėlavimo jį sumokėti. Ši išvada atitiktų vien lingvistinį ir siaurą PVM direktyvos 273 straipsnio, aiškinamo kartu su 44 konstatuojamąja dalimi, formuluotės aiškinimą. Laikomasi ir nuomonės, jog neapmokestinamojo asmens, kuris yra trečiasis asmuo, nesąžiningumas yra pakankamas pagrindas jį laikyti atsakingu taip pat (arba tik) už laiku nesumokėto PVM palūkanas. Abiem atvejais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nuspręsti, ar tokiomis aplinkybėmis reikia atsižvelgti į proporcingumo principą ir kokį poveikį jis turėtų.

- 18 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nuspręsti, ar taikant nacionalinę teisinę priemonę, pagal kurią atsiranda neapmokestinamojo asmens, kuris yra trečiasis asmuo, solidarioji atsakomybė už laiku nesumokėto PVM palūkanas, būtų pažeistas Sąjungos teisėje įtvirtintas proporcingumo principas, kai prievolės sumokėti PVM neįvykdymas laiku, o kartu – palūkanų skaičiavimo už dėl to atsiradusią skolą pagrindas, būtų sietinas ne su neapmokestinamojo fizinio asmens, kuris yra trečiasis asmuo, nesąžiningais veiksmais, o su kito subjekto veiksmais arba objektyviomis aplinkybėmis.
- 19 Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui būtų naudinga gauti aiškinimo gaires ir atsakymą į klausimą, ar teisinė priemonė, numatyta DOPK 19 straipsnio 2 dalyje įtvirtintoje nacionalinėje nuostatoje, yra leidžiama suderintoje PVM srityje, kai taikant šią priemonę fizinis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis asmuo, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvą, ir nėra asmuo, kuriam pirmiausia teko prievolė sumokėti PVM, tačiau yra susijęs su šiuo apmokestinamuoju asmeniu, ir dėl kurio nesąžiningų veiksmų PVM buvo sumokėtas pavėluotai arba nesumokėtas, *post factum* tampa solidariai atsakingas.
- 20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui taip pat būtų naudinga gauti aiškinimo gaires ir atsakymą į klausimą, ar, aiškinant Konvencijos 9 straipsnį ir PVM direktyvos 273 straipsnį ir atsižvelgiant į proporcingumo principą, yra taikytina ir leidžiama DOPK 19 straipsnio 2 dalyje įtvirtintoje nacionalinėje nuostatoje numatyta teisinė priemonė dėl laiku nesumokėto PVM palūkanų.
- 21 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui padėtų Teisingumo Teismo aiškinimo gairės ir atsakymas į klausimą, ar DOPK 19 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta nacionalinė nuostata – ją taikant tik dėl PVM palūkanų – pažeidžia Sąjungos teisėje įtvirtintą proporcingumo principą, kai pavėluotas PVM sumokėjimas, dėl kurio buvo apskaičiuotos atitinkamos palūkanos, sietinas ne su neapmokestinamojo fizinio asmens veiksmais, o su kito asmens veiksmais arba objektyviomis aplinkybėmis.